

การศึกษาความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน
ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในอำเภอพิปูน
จังหวัดนครศรีธรรมราช

A Studying Readiness Tourism by the Community of
Facility Management At Phipun District,
Nakhon Si Thammarat Province.

บุญยิ่ง ประทุม
พงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์
จิตติมา ดำรงวัฒนะ
เดโช แชน้ำแก้ว

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในอำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประชากร ได้แก่ ผู้นำชุมชน จำนวน 160 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ที่ได้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำชุมชน จำนวน 113 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1) ความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในอำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับมาก และ 2) ความต้องการ และแนวทางการพัฒนาความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่ง

อำนวยความสะดวกในอำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช แนวทางที่กลุ่มตัวอย่างเสนอ มี อาทิเช่น จำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ เพราะอำเภอพิปูนไกลจากอำเภอเมือง นครศรีธรรมราชมาก ต้องมีระบบดูแลความปลอดภัยตามจุดต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ควรมี รถโดยสารประจำทาง มีรถเช่า หรือรถนำเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และมีป้ายบอกทางหลากหลาย ภาษาที่สามารถเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวตามจุดต่าง ๆ ในขณะที่ต้องมีสิ่งสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า และอินเทอร์เน็ต ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ควรมีร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าท้องถิ่น หรือสินค้าที่ระลึก ตลอดสองข้างทาง

คำสำคัญ : ความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน, การท่องเที่ยวโดยชุมชน, การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก

ABSTRACT

The objective of this research were as follow : to study readiness tourism by the community of facility management and to Development approach readiness tourism by the community of Facility Management at Phipun district, Nakhon Si Thammarat province. The population are 160 the community leaders and the samples are 113 the community leaders by Krejcie and Morgan table. The collecting data used questionnaires. The statistics used to analyze the data were frequency, means, percentages, standard deviations.

The research found that :

1) The assessment readiness tourism by the community of Facility Management as high levels. 2) Development approach readiness tourism by the community of facility management. The study found that sample guidelines are proposed such as a Public relations is required. Need to have system administrator security travel, there should buses , car for rent , ecotourism car and there should have signs in multiple languages it can access the attractions

while utilities such as electricity and have free Internet access in all areas, There should be a local store that sells goods or merchandise through.

Keywords : Tourism readiness by the community, Tourism by the community, Facility Management

บทนำ

การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นกลไกสนับสนุนชุมชนในกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม หรือธรรมชาติที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว อนุรักษ์ฟื้นฟู สืบทอด ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมรับประโยชน์จากกิจกรรมการท่องเที่ยว ทั้งทางตรงและทางอ้อม มีส่วนร่วมกับการกำหนดแนวทางเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนแบบยั่งยืน พร้อมเรียนรู้ และปรับตัวเข้ากับธรรมชาติได้อย่างกลมกลืน มาจัดกระบวนการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่สามารถสัมผัสได้ การที่จะให้ชุมชนดำเนินการท่องเที่ยวนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเตรียมความพร้อม และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว และก็ต้องกระตุ้นคนในชุมชนให้เห็นความสำคัญ หรือสนับสนุนให้เกิดความต่อเนื่องในการทำงานอนุรักษ์ทั้งด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม (สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน, 2561) ภายใต้การจัดการท่องเที่ยวบนเงื่อนไขของการจัดการที่มีความรับผิดชอบที่จะช่วยกันลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสังคม ทั้งนี้มุ่งให้มีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกัน และกำจัดมลพิษ รวมทั้งการควบคุม และพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขตตามธรรมชาติในฐานะเป็นวิถีชีวิตที่เกื้อกูลในระบบนิเวศเดียวกัน เป็นต้นว่าผู้ที่ดูแลรักษาทรัพยากรย่อมสมควรได้รับประโยชน์จากการดูแลรักษา และการกระจายผลประโยชน์ที่เกื้อหนุนกันระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวกับความ ต้องการพัฒนาของชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น (สินธุ์ สโรบล, 2555)

อย่างไรก็ดีการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้นจะต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย และมีความสุข ซึ่งเป็นเป้าหมายของนักท่องเที่ยวทุกคน เพราะหากมีความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างดีจนเป็นที่ประทับใจจะทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาใช้บริการซ้ำอีก (อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว/สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว, 2561) ทั้งนี้สอดคล้องกับอำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ถือว่าเป็น

พื้นที่ที่มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ และมีรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลาที่ผ่านมา ทั้งโครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาด้านการสาธาณูปโภคต่าง ๆ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพิบูลย์, 2560) สิ่งอำนวยความสะดวกเป็นสิ่งที่จะตอบสนองความต้องการเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายเมื่อเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ที่พักแรม ร้านอาหาร เครื่องดื่ม สถานบริการต่าง ๆ ระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ และการรักษาความปลอดภัย (ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ลดาวัลย์ แก้วมโน และคมกริช วงศ์แข, 2557) เรื่อง บทบาทของสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวต่ออุปสงค์การท่องเที่ยว สรุปผลการศึกษาได้ว่า การคมนาคมทางอากาศ การขนส่งทางบก และจำนวนห้องพักโรงแรมของกลุ่มประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวสูง จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเพิ่มขึ้น และเป็นผลทำให้สัดส่วนของ GDP การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นโดยสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้จะมีผลต่อการ กระตุ้นการเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จักรกฤษณ์ แส่นพรหม, 2556)เรื่อง ความจำเป็นของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุในพื้นที่ กรณีศึกษา สถานที่ท่องเที่ยวซึ่งเป็นพระธาตุบวรวิหารของพระธาตุพนม จังหวัดนครพนม ได้สรุปผลการศึกษาได้ว่า ความจำเป็นของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว คือ ป้ายแจ้งข้อมูล แผนที่ที่มองเห็นได้ชัดเจนทั้งกลางวัน และกลางคืน ที่จอดรถ และการติดตั้งราวจับในห้องน้ำ

จากความสำคัญดังกล่าว จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในอำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อศึกษาความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก และเพื่อศึกษาความต้องการ และแนวทางพัฒนาความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก ทำให้ความสามารถแข่งขันในตลาดการท่องเที่ยวของชุมชนในอนาคตได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในอำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เพื่อศึกษาความต้องการ และแนวทางการพัฒนาความพร้อมรองรับการท่องเที่ยว โดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในอำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง โดยประชากร ได้แก่ ผู้นำชุมชนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวในอำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งหมด 160 คน (สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอพิปูน, 2560) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครซี่ และมอร์แกน (สงศรี ชมภูวงศ์, 2554) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 113 คน สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยการจับฉลาก โดย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย (ร้อยละ 53.10) มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 62.84) มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี (ร้อยละ 46.90) และเป็นกลุ่มผู้รู้ หรือ ราษฎรชาวบ้าน (ร้อยละ 54.87)

2. เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษา วิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม นำ แบบสอบถามฉบับร่างเสนอที่ปรึกษาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเพื่อตรวจสอบเนื้อหา สำนวน และ ภาษา จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอคณะผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไข (IOC) จำนวน 5 ท่าน แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจของผู้เชี่ยวชาญเพื่อมาปรับปรุงข้อ คำถาม และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง เพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้งหนึ่งแบ่ง ออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มี ลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมรองรับการ ท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก ลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5 คะแนน), มาก (4 คะแนน), ปานกลาง (3 คะแนน), น้อย (2 คะแนน) และน้อยที่สุด (1 คะแนน) (สงศรี ชมภูวงศ์, 2554) และมีเกณฑ์การแปลความหมาย ของค่าเฉลี่ยการประเมินสภาวะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้าน การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในอำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นคำถามปลายเปิด หลังจากปรับตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

นำแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 32 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งได้เท่ากับ 0.946

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนเก็บข้อมูล มีการลงพื้นที่สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเบื้องต้นก่อน เพื่อเป็นการสร้างความร่วมมือร่วมใจให้ชุมชนเกิดความเข้าใจในบริบทงานวิจัย โดยการพบปะกับชุมชนอย่างไม่เป็นทางการ จากนั้นจึงลงพื้นที่ศึกษาความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและความสะอาด และแนวทางการพัฒนาศึกษาความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและความสะอาด เป็นการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามไปยังผู้นำชุมชน จำนวน 113 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยตอนที่ 1 ศึกษาความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและความสะอาดจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ที่เกี่ยวกับความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและความสะอาด โดยทำการวิเคราะห์ และแปลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแนวทางการพัฒนาศึกษาความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและความสะอาด โดยการรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศึกษาความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและความสะอาด และตรวจสอบเนื้อหาอย่างถูกต้องเรียบร้อย จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนาเพื่อให้ได้เนื้อหาที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย กล่าวคือ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีที่พักที่สะดวกสบายสำหรับให้บริการแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก และชุมชนมีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการขยะ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ มีการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และมี

ป้ายบอกทางเป็นระยะ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีร้านอาหาร และ เครื่องดื่มสำหรับบริการนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก

2. ความต้องการ และแนวทางการพัฒนาความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก ผลการศึกษาพบว่า แนวทางที่กลุ่มตัวอย่างเสนอ มีอาทิ เช่น ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ขึ้น ควรมีระบบดูแลความปลอดภัยในพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวตาม จุดต่าง ๆ ควรมีรถโดยสารประจำทางหรือ และมีรถเช่า หรือรถนำเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่จัดโดยคน ในชุมชน พร้อมทั้งมีป้ายบอกทางที่สามารถเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวตามจุดต่าง ๆ ที่มองเห็นได้ชัด และหลายภาษา พร้อมทั้งมีสิ่งสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า และอินเทอร์เน็ต ให้ครอบคลุมทุก พื้นที่ และควรมีร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าท้องถิ่น หรือสินค้าที่ระลึกตลอดสองข้างทาง

อภิปรายผล

1. ความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก ในอำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับมาก โดยผลการศึกษา ชี้ให้เห็นว่ามีความพร้อมที่จะรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, 2561) ที่กล่าวว่า มีการจัดการ โดยมีกฎ และกติกาในการจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม การท่องเที่ยว รวมถึงมีองค์กรในการทำงานเพื่อจัดการการท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชนได้ มีการกระจายผลประโยชน์ที่เป็นธรรมที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของชุมชนสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นการเตรียมความพร้อม และสร้างความเข้มแข็ง ให้กับชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว หรือสนับสนุนให้เกิดความต่อเนื่องในการท่องเที่ยว

2. จากความต้องการ และแนวทางการพัฒนาความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในอำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช สอดคล้อง กับงานวิจัยของ (ลดาวัลย์ แก้วมโน และคมกริช วงศ์แซ, 2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวต่ออุปสงค์การท่องเที่ยว สรุปได้ว่า การคมนาคม การขนส่ง ห้องพัก และโรงแรมจะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเพิ่มขึ้น ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกจะมีผลต่อการกระตุ้นการเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ยิ่งไปกว่านั้นยังมีทั้งป้าย

แจ้งข้อมูล แผนที่ ที่จอดรถ และห้องน้ำ ล้วนมีความจำเป็นต่อนักท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายเมื่อเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ที่พัก ภัตตาคาร ร้านอาหาร เครื่องดื่ม สถานบริการต่าง ๆ ระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ และการรักษาความปลอดภัย

ข้อเสนอแนะ

ควรมีระบบจัดการเพื่อความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น เช่น ร้านอาหาร และเครื่องดื่มสำหรับบริการนักท่องเที่ยว เนื่องจากผลการประเมินในประเด็นนี้ยังอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้เพื่อให้ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวในประเทศไทย และต่างประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- จักรกฤษณ์ แสนพรหม. (2556). ความจำเป็นของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว ผู้สูงอายุและผู้สูงอายุในพื้นที่ กรณีศึกษา สถานที่ท่องเที่ยวซึ่งเป็นพระธาตุบริวารของ พระธาตุพนม จังหวัดนครพนม. นครราชสีมา: โครงการงานการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา สำนักวิชา วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี. (2556). การศึกษาศักยภาพ และแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนบ้านทุ่งมะปริง อำเภอควนโดนและบ้าน โตนปาหนัน อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล. วารสารสุทธิปริทัศน์, 97-112.
- ลดาวลัย แก้วมโน และคมกริช วงศ์แข. (2557). บทบาทของสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวต่ออุปสงค์การท่องเที่ยว. วารสารปริชาต มหาวิทยาลัยทักษิณ 27(3) (ฉบับ พิเศษ), 261-273.
- สงศรี ชมภูวงศ์. (2554). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย.

- สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน. (2561). เรียกใช้เมื่อ 31 พฤษภาคม 2561 จาก การท่องเที่ยว โดย ชุม ช น (Community - Based Tourism): <http://www.cbt-i.or.th/?ge=showpages&genlang=20112012094103#.Ww-BLu6FPIV>
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพิปูน. (2560). รายชื่อการติดต่อผู้ผลิต และผู้ประกอบการ. นครศรีธรรมราช: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพิปูน.
- สินธุ์ สโรบล. (2555). เรียกใช้เมื่อ 29 พฤษภาคม 2561 จาก Community-based Tourism: https://www.trf.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=957:2012-07-01-03-23-01&catid=35:research-forum&Itemid=146&option=com_content&view=article&id=957:2012-07-01-03-23-01&catid=35:research-forum&Itemid=146.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (2561). เรียกใช้เมื่อ 31 พฤษภาคม 2561 จาก การท่องเที่ยวโดยชุมชน (COMMUNITY - BASED TOURISM): <http://www.dasta.or.th/th/component/k2/item/674-674>
- อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว/สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว. (2561). เรียกใช้เมื่อ 31 พฤษภาคม 2561 จาก สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว: <https://tourismatbuu.wordpress.com>